

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném dne 29. května 2018 stížnost obhájce Mgr. [jméno] [příjmení] v trestní věci obviněného [údaje o účastníkovi] proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. března 2018, č. j. 56 T 8/2016-1399, a rozhodl

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. a), odst. 3 tr. řádu se napadené usnesení zrušuje ve výroku II., ve kterém se nepřiznává obhájci nárokovaná částka ve výši 6.920 Kč, a ve věci se nově rozhoduje tak, že Mgr. [jméno] [příjmení], se za obhajobu obviněného [jméno] [příjmení] podle § 151 odst. 2, odst.3 tr. řádu a dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění, dále přiznává odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 1.020 Kč.

Ve zbývající částce 5.900 Kč se návrh obhájce Mgr. [jméno] [příjmení] zamítá.

Odůvodnění:

1. Usnesením Městského soudu v Praze (dále jen, „městský soud“) ze dne 5. března 2018, č. j. 56 T 8/2016-1399, bylo rozhodnuto tak, že se obhájci Mgr. [jméno] [příjmení] stanoví odměna a náhrada hotových výdajů ve trestní věci obviněného [jméno] [příjmení] ve výši 193.196 Kč. Dále bylo rozhodnuto, že do zbývající částky ve výši 6.920 Kč se návrh obhájce zamítá.

2. Proti tomuto usnesení podal ustanovený obhájce včasnou stížnost, v níž rozporuje nepřiznání navýšení za úkony konané nad rámec pracovní doby kanceláře, nepřiznání odměny za písemné podání, nezohlednění skutečného času stráveného cestou do místa úkonu právní služby a nepřiznání režijních paušálů k úkonům, které se nekonalý.

3. Vrchní soud v Praze (dále jen, „vrchní soud“) přezkoumal dle ustanovení § 147 odst. 1 trestního řádu správnost výroku napadeného usnesení i správnost řízení, které mu předcházelo, zabýval se těmi položkami, které nebyly obhájci přiznány v souladu s návrhem, a dospěl k následujícím závěrům a zjištěním.

4. Stěžovatel rozporoval nepřiznání navýšení odměny dle § 12 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, v platném znění (dále jen, „AT“) v případě jeho účasti na vyšetřovacím úkonu (výslechu obviněných) dne 21. 10. 2015, který proběhl od 14,31 do 16,25 hod a od 16, 36-19 hod. Uvádí, že dle ustálené praxe se časy výslechů, mezi kterými není přestávka delší než půl hodiny, počítají. Výsledky měly trvat v celku 4 hodiny a 44 minut a měla mu být přiznána odměna za 3 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. e) AT s tím, že poslední úkon právní služby mu měl být zvýšen na dvojnásobek. Dle obhájce mu tak měla náležet odměna za 4 úkony právních služeb včetně režijních paušálů na místo soudem přiznaných odměn za 3 úkony právní služby.

5. Ustanovení § 12 odst. 1 AT uvádí, že u úkonů právní služby mimořádně obtížných, zejména je-li k nim třeba použití cizího práva nebo cizího jazyka, nebo u úkonů právní služby časově náročných může advokát zvýšit mimosmluvní odměnu až na trojnásobek. Z ustanovení vyplývá, že zvýšení odměny může být podmíněno jak užitím cizího jazyka či práva, tak časovou náročností úkonu, kdy však je vždy horním limitem zvýšení odměny právě její trojnásobek. Právní norma nijak pevně neupravuje přesné podmínky při splnění jednotlivých okolností samostatně či jejich kombinaci. Nechává tak prostor pro uvážení konkrétního případu. Pro zajištění rovných podmínek a předvídatelnosti je však vhodné stanovení určitých obecných mantinelů, v nichž by bylo možné se pohybovat při zvyšování odměny za úkony právní služby mimořádně obtížné. Jak již bylo dříve dovozeno, časově náročným úkonem není pouze ten úkon, který byl proveden ve

věci, jež se svou obtížností výrazně vymyká obtížnosti obvyklé u obdobných trestných činů, ale byl realizován mimo obvyklou pracovní dobu advokáta. Takovouto dobu lze však i dále diferencovat s ohledem hodiny, či zda se jedná o den všední či pracovního klidu (víkend, svátek). Pro zvážení možných všeobecných předpokladů lze dojít k následujícím obecným standardům použitelným při zvyšování odměny pro náročnost úkonu právní služby, které samozřejmě nevylučují v ojedinělých případech i zvýšení jiné:

ČASOVĚ NÁROČNÝ ÚKON PRÁVNÍ SLUŽBY

; Navýšení odměny o:

Všední den po obvyklé pracovní době

18:00 – 20:00; 25%

Všední den večer

20:00 – 22:00; 50%

Všední den noc

22:00 a dále; 75%

V den pracovního klidu během

do 19:00; 75%

V den pracovního klidu během večer, noc

od 19:00; 100%

Náročný úkon právní služby (pro mimořádnou složitost věci/ užití cizího jazyka nebo cizího práva) ve všední den v pracovní době; 50 - 75%

ČASOVĚ NÁROČNÝ ÚKON + UŽITÍ CIZÍHO JAZYKA NEBO PRÁVA

; Navýšení odměny o:

Všední den po obvyklé pracovní době

18:00 – 20:00; 125%

Všední den večer

20:00 – 22:00; 150%

Všední den noc

22:00 a dále; 175%

V den pracovního klidu během

do 19:00; 175%

V den pracovního klidu během večer, noc

od 19:00; 200%

Uplatnění horního limitu zvýšení odměny za úkon právní služby by mělo být odůvodněno dosažením nejvyšší náročnosti při poskytnutí právní služby, tedy by se mělo jednat o situaci, kdy je advokát vystaven všem faktorům, které mu ztěžují výkon právní služby.

6. S ohledem na uvedené měl městský soud skutečně zohlednit čas, kdy probíhal poslední z přiznaných úkonů právní služby a obhájci přiznat navýšení dle § 12 odst. 1 AT, které mu náleží v sazbě 25 %. Stěžovateli se tak přiznává navýšení odměny v částce 620 Kč (2480x0,25). Režijní paušály byly městským soudem určeny zcela v souladu se zněním ustanovení § 13 odst. 1, odst. 3

AT a možno i nad rámec uvést, že ani při 100% navýšení odměny u úkonu právní služby není nárokovatelný další režijní paušál. Jak je naprosto zřejmé z § 12 odst. 1 AT, navýšení odměny se váže k odměně za úkon právní služby, neznamená změnu počtu úkonů právní služby.

7. Dále stěžovatel namítá nepřiznání odměny za podání ze dne 30. 5. 2016 označené jako návrh na doplnění vyšetřování. Městský soud za toto podání odměnu nepřiznal s argumentací, že ne každý návrh může být svévolně posuzován jako úkon právní služby dle § 11 odst. 2 písm. d) AT. Obhájce se s tímto postupem neztotožňuje a uvádí, že úkon bezpochyby s obhajobou úzce souvisí, což městský soud mohl posoudit i ze samotného obsahu podání. Uvádí, že úkon byl učiněn ve fázi přípravného řízení, kdy jeho nevinný klient držený ve vazbě chtěl prokázat svou nevinu, co nejdříve k tomu navrhoval důkazy. Obhájce uvádí, že návrh důkazů včetně odůvodnění nutnosti jejich provedení je nutné považovat za účinný nástroj obhajoby a úkon právní služby, kterým sleduje obhájce práva obviněného klienta. Úvaha soudu, že obhájce je motivován k podání návrhu provedeným úkony nemůže obstát. Obhájce o provedení úkonu nikterak nerozhoduje, navíc stěžovatel považuje tvrzení soudu za značně alibistické, neboť zájem obhájce je především na účinně vedené obhajobě v rámci celého trestního řízení nikoli na množení úkonů právní služby.

8. Stanovení odměny obhájci za úkony právní služby není svévolným postupem či úkonem založeným na vlastní úvaze toho, kdo vydává dané usnesení. Musí vycházet ze zákonné úpravy a jasně se opírat o její konkrétní ustanovení. Co je úkonem právní služby, za které náleží mimosmluvní odměna, a v jaké výši za ně náleží mimosmluvní odměna, stanoví výčet ust. § 11 odst. 1, 2 AT tento výčet je taxativní. Určitou možnost odchýlení se od taxativního výčtu pro úkony svou povahou a účelem nejbližší nabízí ust. § 11 odst. 3 AT, avšak nelze pouze pouhým odkazem na odst. 3 výčet svévolně rozšiřovat. Návrh na doplnění dokazování není uveden ve výčtu úkonů dle § 11 odst. 1, odst. 2 AT a ani jej nelze připodobnit, jak se stěžovatel domnívá, k návrhům dle § 11 odst. 2 písm. d) AT. Podávání návrhů na doplnění dokazování je obecným právem obhajoby, lze je podávat téměř kdykoliv a v jakémkoliv rozsahu (stejně jako jiné návrhy a vyjádření obhajoby). Návrhům buď vyhověno není (pokud jsou shledány nedůvodnými a nadbytečnými) a důkazy provedeny nejsou, nebo provedeny jsou, přičemž tam, kde to jejich povaha připouští, může být obhájce účasten (a tedy i odměněn) jejich provádění. O vyhovění návrhu na doplnění dokazování se žádné rozhodnutí zpravidla nevydává. Návrh na doplnění dokazování tak, na rozdíl od přípustného opravného prostředku, nebo návrhů, u nichž to trestní řád stanoví, nemůže vyvolat jednání soudu sám o sobě. Soud o něm vydává maximálně negativní rozhodnutí v rámci projednávání věci. Pokud je pak návrh na doplnění akceptován a úkon prováděn, není tím dotčeno právo obhájce na odměnu dle AT za účast u provádění tohoto úkonu.

9. Z uvedeného vyplývá, že městský soud ve svém postupu a ani v argumentaci v tomto bodě nikterak nepochybil. Obhájci skutečně odměna za předmětné podání ze dne 30. 5. 2016 nenáleží. A propos skutečně lze mít obhájci k dobru, že, jak sám ve své stížnosti uvádí, je si vědom (znaje etického kodexu i povinnosti jeho stavu) toho, že zájem tkví především v účinné obhajobě nikoli v množení úkonů právních služeb, tedy potažmo ve finančním ohodnocení.

10. Následná námitka stěžovatele směřuje proti přiznání náhrad promeškaného času za jím vykonanou cestu dne 2. 6. 2016 do Vyškova a zpět, kdy městský soud nezohlednil stěžovatelem nárokováný čas této cesty, ale vycházel z informací z portálu mapy.cz. Obhájce konstatuje, že časy uvedené na tomto portále nereflektují realitu, kdy D1 v době jeho cesty byla v rekonstrukci a daném denním intervalu hustotu dopravy. Upozorňuje také na opožděný příjezd policejního orgánu. Obhájce nárokoval náhradu ve výši 1.500 Kč, zatímco mu soud přiznal právě s odkazem na informace z webu pouze 900.

11. Stížnostní soud tedy přihlédl k argumentaci obhájce a jím proklamovaný čas cest tedy přijal za reálný vzhledem k okolnostem. Stěžovatel tak nárokoval náhradu promeškaného času za 7,5 hod

na cestu tam a zpět, což představuje 450 minut. Nicméně městský soud při posuzování nároků, opomněl zohlednit ustanovení § 14 odst. 4 AT, které souvisí s délkou honorovaného úkonu právní služby, za jehož účel byla cesta vykonána, respektive, s nímž je promarněný čas spojen. Dne 2. 6. 2016 se ve Vyškově uskutečnily výsledky svědka a poškozeného, které trvaly od 11,54 do 14,42 hod (tzn. 168 minut), obhájci za ně byla přiznána odměna za 2 úkony právních služeb (byl tedy honorován za 240 minut). Rozdíl mezi časem, za kterým byl honorován a reálným časem úkonů činí 72 minut (240-168) a tento čas je třeba odečíst od času nárokovaného jako promarněného. Skutečný nijak finančně nekompenzovaný promeškaný čas činí tak 378 minut (450-72), a obhájci za něj tak dle § 14 odst. 1 písm. a) AT, § 14 odst. 3 AT náleží náhrada ve výši 1.300 Kč. Vzhledem k tomu, že městský soud již přiznal 900 Kč, obhájci se tak přiznává zbylá výše náhrady v částce 400 Kč.

12. Další námitka obhájce souvisela též s nárokem na náhradu času promeškaného cestou do Ostrova dne 1. 8. 2016, kdy městský soud nevyhověl nároku stěžovatele ve výši 1.000 Kč, ale s ohledem na internetový portál mapy.cz a v něm uvedené časy mu přiznal náhradu pouze ve výši 800 Kč.

13. Úkon právní služby učiněný dne 1. 8. 2016 v místě [obec] byla účast obhájce při výsledku svědka, který se konal od 10,50 do 11,20 hod, tedy čistý čas tohoto úkonu činil 30 minut, za které byl obhájce odměněn za 1 úkon právní služby, který však pokrývá dobu 120 minut. S ohledem na užití § 14 odst. 4 AT způsobem výše specifikovaný, obhájci ani při zohlednění jím uváděného času cesty nelze dopřiznat žádnou náhradu promeškaného času.

14. Poslední námitka obhájce směřovala proti nepřiznání režijních paušálů v případě úkonů, které se bez zavinění obhájce nekonaly. Obhájce v tomto směru opírá svou argumentaci o usnesení městského soudu ze dne 24. 8. 2006, sp. zn. 67 Tmo 47/2006 a o usnesení městského soudu ze dne 20. 1. 2005, v nichž pokaždé městský soud dospěl k oprávněnosti účtování nároku režijních paušálů u úkonu, které se nekonaly, a byla za ně přiznána náhrada dle § 14 odst. 2 AT.

15. Náhrada hotových nákladů v paušální částce 300 Kč, která se nárokuje dle § 13 odst. 1, odst. 3 AT, označovaná jako režijní paušály je nárokem odlišným od nároku na náhradu promeškaného času dle § 14 odst. 2 AT. Tyto nároky nejsou v AT nikterak propojeny, jejich jediným možným společným odkazem, je odkaz na úkon právní služby, přičemž jednou je podmínkou jeho naplnění, podruhé jeho absence. Režijní paušály jsou přitom též specifickým druhem náhrad hotových výdajů, kdy toliko není kladen důraz na jejich účelnost a prokazatelnost jako u ostatních náhrad hotových výdajů, o to víc by však poté měly být striktněji dodržovány zákonné podmínky jejich přiznání, a tedy i podmínka souvislosti s přiznaným úkonem právní služby. Stížnostní soud se tak neztotožňuje s usneseními, na které odkazuje stěžovatel ve své námitce, režijní paušály za úkony, které se nekonaly, obhájci nenáleží.

16. S ohledem na výše uvedené vrchní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku a přiznal obhájci navýšení dle § 12 odst. 1 AT u úkonu přesahujícího rámec běžné pracovní doby advokáta ve výši 620 Kč a zbývající náhradu promeškaného času dle § 14 odst. 1, odst. 3, odst. 4 AT ve výši 400 za cestu do Vyškova a zpět dne 2. 6. 2016. Městský soud dále ve svém rozhodnutí nijak nepochybil a vrchní soud ve zbytku odkazuje na stížností napadené rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není další řádný opravný prostředek přípustný.

Praha 29. května 2018

JUDr. Vladimír Vočka Ph.D.
předsedkyně senátu